

На основу члана 33ц. и члана 33.д. став (2) Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13) и члана 18. Пословника Централне изборне комисије Босне и Херцеговине («Службени гласник БиХ», бр. 50/07, 33/09, 24/13 и 32/14), а у складу са чланом 61. став (2) Закона о управи („Службени гласник БиХ“, бр. 32/02 и 102/09), Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је на 20. сједници, одржаној 13.04.2017. године, донијела

П р а в и л н и к
о финансијском управљању и контроли
у Централној изборној комисији Босне и Херцеговине

ДИО ПРВИ - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.
(Предмет)

Овим правилником уређује се успостављање и спровођење финансијског управљања и контроле у Централној изборној комисији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Централна изборна комисија БиХ), и утврђују правила којима се руководе сви запослени приликом обављања послова и радних задатака у сврху остваривања циљева Централне изборне комисије БиХ.

Члан 2.
(Дефиниције)

У смислу овог правилника поједини појмови имају сљедеће значење:

- а) **финансијско управљање и контрола** је свеобухватан систем политика, процедура и активности којима се руководе сви запослени приликом обављања послова и радних задатака у сврху остваривања циљева Централне изборне комисије БиХ на правилан, економичан, ефикасан и ефективан начин, а обухвата цјелокупно пословање и све пословне активности Централне изборне комисије БиХ укључујући контролу финансијских и свих других процеса и активности, програма и пројеката у Централној изборној комисији БиХ;
- б) **ризик** је вјероватноћа да ће се десити неки догађај који може утицати на остваривање циљева институције;
- с) **управљање ризиком** подразумева благовремено и адекватно реаговање на непожељне догађаје који могу спрјечити или отежати остварење циљева Централне изборне комисије БиХ;

- d) **инхерентни ризик** је врста ризика код којег не постоје контроле и фактори који ублажавају ризике, односно ризик са којим се институција суочава не узимајући у обзир успостављене контроле;
- e) **резидуални ризик** је врста ризика код којег се узимају у обзир постојеће контроле које ублажавају ризик, односно ризик који постоји и након предузимања одређених радњи;
- f) **контролне активности** су писана правила, процедуре, поступци и друге мјере које се предузимају за сваки појединачно утврђени ризик ради његовог смањења на прихватљив ниво и
- g) **носилац процеса** је руководилац унутрашње организационе јединице или руководилац основне организационе јединице.

Члан 3.

(Успостављање и провођење финансијског управљања и контроле)

(1) Руководиоци организационих јединица у Секретаријату Централне изборне комисије БиХ успостављају финансијско управљање и контролу над функционисањем пословних процеса у унутрашњим организационим јединицама којима руководе.

(2) Финансијско управљање и контролу у Централној изборној комисији БиХ проводе сви запослени.

ДИО ДРУГИ-ЦИЉ, СВРХА, ЗАДАТАК И ДЈЕЛОКРУГ ФИНАНСИЈСКОГ УПРАВЉАЊА И КОНТРОЛЕ

Члан 4.

(Циљ финансијског управљања и контроле)

Циљ финансијског управљања и контроле је да се обезбједи добар систем интерне контроле и стварна одговорност запослених у Централној изборној комисији БиХ за послове и радне задатке које обављају, а како би се обезбједило да се исти извршавају што једноставније, брже и јефтиније уз обезбјеђење одговарајућег нивоа квалитета и у складу са законом и осталим прописима.

Члан 5.

(Сврха финансијског управљања и контроле)

Сврха финансијског управљања и контроле је да у складу са важећим прописима обезбједи:

- a) обављање пословних активности на правилан, етичан, економичан, ефикасан и ефективан начин;
- б) усклађеност пословања са законом и осталим прописима, плановима, политикама и процедурама;
- ц) заштиту од финансијских губитака изазваних неоправданим трошењем и коришћењем средстава, као и заштиту од неправилности, злоупотребе и преваре;
- д) јачање одговорности за успјешно остваривање постављених циљева и
- е) поуздано и благовремено финансијско извјештавање и праћење резултата пословања.

Члан 6.
(Задатак финансијског управљања и контроле)

(1) Основни задатак финансијског управљања и контроле је спровођење контрола над функционисањем пословних процеса, а које се успостављају на основу анализе и управљања ризиком у циљу унапређења и побољшања пословања.

(2) Управљање ризиком подразумијева благовремено реаговање на непожељне догађаје који могу спрјечити или отежати остварење циљева Централне изборне комисије БиХ.

Члан 7.
(Дјелокруг финансијског управљања и контроле)

(1) Финансијско управљање и контрола обухвата цјелокупно пословање и све пословне активности Централне изборне комисије БиХ, укључујући контролу финансијских и свих других процеса и активности, програма и пројеката у Централној изборној комисији БиХ.

(2) Финансијско управљање и контрола спроводи се истовремено са обављањем редовних послова и чини њихов саставни дио.

Члан 8.
(Критериј за успостављање финансијског управљања и контроле)

Основни критериј за успостављање финансијског управљања и контроле је да трошкови спровођења контроле не прелазе корист која се очекује.

ДИО ТРЕЋИ - СИСТЕМСКИ ПРИСТУП ФИНАНСИЈСКОМ УПРАВЉАЊУ И КОНТРОЛИ

Члан 9.
(Компоненте система интерних контрола)

(1) Успостављању и спровођењу финансијског управљања и контроле приступа се на системски начин.

(2) Функционисање финансијског управљања и контроле заснива се на међусобно повезаним компонентама система интерних контрола, и то:

- а) контролно окружење,
- б) управљање ризицима,
- ц) контролне активности,
- д) информације и комуникације и
- е) праћење и процјена система.

(3) Компоненте из става (2) овог члана садрже активности и поступке који се спроводе у складу са стандардима интерне контроле и законским и подзаконским прописима.

Члан 10.
(Успостављање контролног окружења)

Руководиоци успостављају, а сви запослени унутар Централне изборне комисије БиХ одржавају окружење које даје позитиван став и став подршке према интерној контроли.

Члан 11.
(Елементи контролног окружења)

Приликом успостављања система интерне контроле узима се у обзир утицај сљедећих елемената из контролног окружења:

- а) етичка вриједности, интегритет, компетентност и мотивација запослених,
- б) начин руковођења и стил управљања,
- ц) мисија, визија и плански приступ пословању и
- д) организациона структура, уређивање овлашћења и одговорности, линија извјештавања.

Члан 12.
(Начин управљања ризицима)

Ризицима се управља на системски начин, у складу са Смјерницама за спровођење процеса управљања ризицима у институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 29/15).

Члан 13.
(Идентификација и документовање пословних циљева, процеса и активности)

- (1) У сврху управљања ризицима у свакој унутрашњој организационој јединици се идентификују кључни пословни циљеви, пословни процеси и њихове главне активности.
- (2) Подаци о пословним процесима и активностима у оквиру сваког пословног процеса се документују кроз Образац за утврђивање/попис пословних процеса-УППП (Прилог 1).
- (3) За сваки пословни процес се сачињава Образац мапе пословних процеса-МПП (Прилог 2).

Члан 14.
(Идентификација, процјена и евиденција пословних ризика)

- (1) У свакој организационој јединици идентификују се и процјењују пословни ризици који се, заједно са постојећим контролним активностима, документују кроз Образац за утврђивање и процјену ризика-УПР (Прилог 3).
- (2) Ризици у пословању организационе јединице се сврставају у четири нивоа: низак, средњи, висок и екстреман.

(3) Ризици преостали након постојећих контролних активности (резидуални ризици) и контролне активности које је потребно предузети у циљу њиховог свођења на прихватљив ниво евидентирају се у Обрасцу регистра ризика-РР (Прилог 4).

(4) Руководиоци организационих јединица дужни су континуирано пратити и најмање једном годишње ажурирати ризике.

Члан 15. **(Извјештавање руководиоца о управљању ризицима)**

Руководиоци основних организационих јединица, на основу извјештаја руководиоца унутрашњих организационих јединица, путем генералног секретара Секретаријата Централне изборне комисије БиХ, извјештавају обавезно једном годишње Централну изборну комисију БиХ о активностима везаним за управљање ризицима, а посебан извјештај сачињава се када долази до значајних промјена у изложености ризика.

Члан 16. **(Појам контролних активности)**

Контролне активности обухватају процедуре, поступке и друге мјере које се предузимају за сваки појединачно утврђени ризик ради његовог смањења на прихватљив ниво.

Члан 17. **(План контрола)**

(1) Контролне активности се проводе према Плану контрола који доноси руководилац основне организационе јединице-ПК (Прилог 5).

(2) План контрола садржи контролне активности, опис ризика, циљеве који се желе постићи контролом, радње које треба предузети, задужена лица и рокове за спровођење.

Члан 18. **(Врсте контролне активности)**

(1) Контролне активности се спроводе као претходне или као накнадне.

(2) Претходне контроле се спроводе у циљу спречавања појаве неправилности и неефикасности приликом функционисања пословних процеса или активности.

(3) Накнадне контроле се спроводе након окончања пословне активности у циљу проналажења и исправљања неправилности и неефикасности.

(4) Накнадну контролу не може спроводити лице које је одговорно за пословни процес или укључена у спровођење претходне контроле.

Члан 19. **(Налог за контролу)**

(1) Контролне активности спроводе запослени на основу налога издатог од стране непосредног руководиоца, а који се у правилу доставља електронском поштом.

(2) Налог за контролу садржи податке о предмету контроле, циљу контроле, лицима која врше контролу, начину вршења контроле, контролисаном периоду, те року за извршење контроле.

Члан 20. (Извјештавање)

(1) Лице које врши контролу о извршеној контролној активности сачињава извјештај који доставља руководиоцу организационе јединице.

(2) Извјештај из става (1) овог члана садржи стање контролираних активности, утврђене неправилности, приједлоге мјера, податке о реализацији мјера предложених у претходним извјештајима, остала запажања и препоруке за побољшање рада.

(3) Руководилац сваке организационе јединице континуирано прати спровођење контролних активности и њихову ефикасност у односу на утврђени ризик.

Члан 21. (Комуникација и информисање)

(1) Руководиоци организационих јединица дужни су да обезбједи поуздане начине комуникације (усмено, писмено или електронски), на начин да сви запослени благовремено и поуздано буду информисани о активностима Централне изборне комисије БиХ, а што укључује и разумљиве податке о политикама, прописима и процедурама у складу са којима се одвијају пословни процеси у Централној изборној комисији БиХ и постављеним задацима и циљевима које треба реализовати.

(2) Запослени су дужни да обавјештавају непосредног руководиоца о извршењу постављеног циља, потешкоћама и мјерама које треба предузети у циљу сповећања ефикасности приликом реализације истог.

(3) Запослени остварују комуникацију и са другим институцијама и грађанима ради боље координације у спровођењу постављених циљева, као и квалитетнијег и ефикаснијег пружања услуга из надлежности Централне изборне комисије БиХ.

Члан 22. (Праћење финансијског управљања и контроле)

(1) Систем финансијског управљања и контроле се континуирано прати ради процјењивања његовог функционисања, благовременог ажурирања и утврђивања мјера за развој система.

(2) Стално праћење се спроводи кроз редовне активности које запослени предузимају у обављању дужности, као и спровођењем мјера за рјешавање уочених слабости и потешкоћа.

(3) Стално праћење обавља сваки запослени у оквиру свог подручја дјеловања у зависности од одговорности коју има.

Члан 23.
(Самопроцјена)

- (1) Самопроцјена стања финансијског управљања и контроле у Централној изборној комисији БиХ се врши у циљу преиспитивања и анализе властитих система финансијског управљања и контроле, те благовременог уочавања слабости и предузимања мјера за њихово рјешавање, и то најмање једном годишње.
- (2) Самопроцјену стања финансијског управљања и контроле на нивоу организационе јединице спроводи руководиоца те организационе јединице.
- (3) Самопроцјена стања финансијског управљања и контроле на нивоу Централне изборне комисије БиХ се спроводи попуњавањем Упитника за самопроцјену система финансијског управљања и контрола који је сачињен од стране Централне хармонизацијске јединице Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине на Обрасцу ГИ-ИК.
- (4) Изјаву о одговорности за остваривање циљева институције потписује предсједница/предсједник Централне изборне комисије БиХ.

Члан 24.
(Интерна ревизија)

Интерну ревизију у Централној изборној комисији БиХ спроводи Јединица за интерну ревизију Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине у складу са Одлуком о критеријима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 49/12). Централна изборна комисија БиХ је са Јединицом за интерну ревизију Паламентарне скупштине Босне и Херцеговине потписала Повељу интерне ревизије број: 07-1-16-1-281-1/14 од 24.03.2014. године, те Повељу интерне ревизије број: 07-1-16-1-89-2/17 од 23.01.2017. године и Споразум о обављању функције интерне ревизије у Централној изборној комисији БиХ број: 07-1-16-1-281-3/14 од 24.03.2014. године, и то на начин да врши објективно и независно праћење и процјену функционисања финансијског управљања и контроле у ревидираним подручјима, праћењем остваривања циљева и резултата рада руководиоца, управљања буџетским средствима и давањем препорука у циљу побољшања пословања.

**ДИО ЧЕТВРТИ-ОДГОВОРНОСТ ЗА ФИНАНСИЈСКО УПРАВЉАЊЕ
И КОНТРОЛУ И ИЗВЈЕШТАВАЊЕ**

Члан 25.
(Управљачка одговорност Централне изборне комисије БиХ)

- (1) Централна изборна комисија БиХ сноси крајњу одговорност за успостављање и функционисање финансијског управљања и контроле засноване на одредбама Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине.
- (2) Централна изборна комисија БиХ може пренијети овлашћења за успостављање, одржавање и редовно ажурирање система финансијског управљања и контроле.

Члан 26.
(Управљачка одговорност руководиоца организационих јединица)

Руководиоци организационих јединица су одговорни за успостављање и функционисање ефикасног система интерне контроле у организационој јединици којом руководе.

Члан 27.
(Одговорност свих запослених)

Сваки запослени је одговоран за спровођење и праћење система финансијског управљања и контроле у складу са радним задацима које обавља и дужностима које су му додјељене.

Члан 28.
(Извјештавање)

(1) Централна изборна комисија БиХ извјештава Министарство финансија и трезора БиХ о намјенском, сврсисходном и законитом коришћењу средстава одобрених буџетом, као и о економичном, ефикасном и ефективном функционисању система финансијског управљања и контроле у Централној изборној комисији БиХ давањем Изјаве о одговорности за остваривање циљева институције.

(2) Централна изборна комисија БиХ извјештава Централну хармонизацијску јединицу Министарства финансија и трезора БиХ о функционисању система финансијског управљања и контрола путем Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли.

ДИО ПЕТИ - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 29.
(Обрасци)

Саставни дио овог правилника су и обрасци који су у прилогу истог, и то:

- а) Образац за утврђивање/попис пословних процеса (Прилог 1),
- б) Образац мапе пословних процеса (Прилог 2),
- ц) Образац за утврђивање и процјену ризика (Прилог 3),
- д) Регистар ризика (Прилог 4) и
- е) План контрола (Прилог 5).

Члан 30.
(Ступање на снагу)

Овај правилник ступа на снагу даном доношења и објавиће се на веб страници Централне изборне комисије БиХ.

Број: 05-1-02-3-681-1/17
Сарајево, 13.04.2017. године

Предсједница

Др Ирена Хаџиабдић

ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ОБРАЗАЦ МАПЕ ПОСЛОВНИХ ПРОЦЕСА

НАЗИВ ИНСТИТУЦИЈЕ	КЊИГА / МАПА ПРОЦЕСА	ШИФРА ПРОЦЕСА
Централна изборна комисија БиХ		

НОСИЛАЦ ПРОЦЕСА:	
------------------	--

НАЗИВ ПРОЦЕСА

ЦИЉ ПРОЦЕСА

ГЛАВНИ РИЗИЦИ

КРАТАК ОПИС ПРОЦЕСА
УЛАЗ:
АКТИВНОСТИ:
ИЗЛАЗ:

ВЕЗА СА ДРУГИМ ПРОЦЕЦИМА / ПОСТУПЦИМА

РЕСУРСИ ПОТРЕБНИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОЦЕСА

ШИФРА И НАЗИВ ПОСТУПАКА

ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА БиХ

Образац УПР
Прилог 3.

ОБРАЗАЦ ЗА УТВРЂИВАЊЕ И ПРОЦЈЕНУ РИЗИКА

Назив организационе јединице:													
Шифра процеса:													
Носилац процеса:		Верзија:											
Циљ процеса:													
Рб/Шифра процеса	Ризик и кратак опис ризика (главни узрок ризика и потенцијалне последице)	Процјена нивоа инхерентног ризика			Преглед постојећих контрола (мјера) везаних за ризик	Процјена нивоа резидуалног (преосталог) ризика			Укупно (7 x 8)				
		Утицај (1-3)	Вјероватноћа (1-3)	Укупно (3 x 4)		Утицај (1-3)	Вјероватноћа (1-3)	Укупно					
1	2	3	4	5	9	7	8	6	0	0	0	0	0
				0				0	0	0	0	0	0
				0				0	0	0	0	0	0
				0				0	0	0	0	0	0
				0				0	0	0	0	0	0

РЕГИСТАР РИЗИКА

Р бр.	Циљ	Ризик (кратак опис ризика са узроком и потенцијалним посљедицама)	Преглед постојећих контролних механизма за утврђени ризик	Ниво резидуалног (преосталог) ризика			Кратак преглед одговора на ризик / Преглед планираних активности (смањити, пренијети или избјећи ризик)	Рок за извршење планираних активности	Одговорно лице
				Утицај (1-3)	Вјеројатност (1-3)	Укупно (3 x 4)			
1		2		3	4	5	9	7	8
						0			
						0			
						0			
						0			
						0			

ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА БИХ
ОРГАНИЗАЦИОНА ЈЕДИНИЦА:

ПЛАН КОНТРОЛА

Ред бр	Контролне активности	Опис ризика	Циљ контроле	Опис које предузети радњи треба	Задужена лица	Рок за извршење контрола
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

Сарајево, _____ 201_ . године

Руководилац организационе јединице _____